

Sygnatura akt I C 248/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 20-05-2016 r.

Sąd Rejonowy w Koninie I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Daniel Adamczyk

Protokolant: st.sekr.sąd. Aneta Szymczak

po rozpoznaniu w dniu 06-05-2016 r. w Koninie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.

przeciwko M. G.

o zapłatę

1. oddała powództwo;

2. zasądza od powoda (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. na rzecz pozwanego M. G. kwotę 617 zł (sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSR Daniel Adamczyk

Sygn. akt I C 248/16

UZASADNIENIE

Powódka (...) Sp. z o.o. w W. wystąpiła przeciwko M. G. o zapłatę kwoty 1505,40 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Ponadto wniosła o zasądzenie zwrotu kosztów procesu wedle norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu wywodziła, że pozwany był studentem (...) w Ł. i zgodnie z zawartą umową zobowiązał się do ponoszenia na jej rzecz opłat (czesnego) w określonej wysokości i terminach. Mimo przyjętego zobowiązania, pozwany nie uregulował należnych uczelni opłat za czesne z terminami zapłaty od grudnia 2007r. do lutego 2008r. w łącznej wysokości 819,60 zł oraz skapitalizowanych odsetek do dnia poprzedzającego złożenie pozwu w kwocie 685,80 zł. Na podstawie umowy o zakup wierzytelności powódka stała się wierzycielem pozwanego.

Pozwany na rozprawie w dniu 06.05.2016r. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu wedle norm przepisanych, podnosząc zarzut przedawnienia, gdyż w jego ocenie do umowy mają zastosowanie przepisy o zleceniu i roszczenie uległo przedawnieniu z upływem 2 lat.

Sąd ustalił, co następuje:

Pozwany M. G. zawarł 04.09.2003r. z W. w Ł. umowę, na podstawie której uczelnia zobowiązała się do stworzenia warunków do przygotowania studenta do sesji egzaminacyjnej, w szczególności przez zorganizowanie konsultacji, oraz do zorganizowania egzaminów w sesji egzaminacyjnej i poprawkowej zgodnie z planem studiów, stosownie do posiadanych uprawnień nadanych przez Ministra Edukacji Narodowej, zaś pozwany zobowiązał się do zapłaty opłat, w tym czesnego, a także do przestrzegania Statutu (...) oraz Regulaminu Studiów (...). Czesne wynosiło 3 240 zł rocznie.

Przez studentów I i II roku uiszczane było w 12 ratach w wysokości 270 zł każda, zaś dla studentów III roku- w 9 ratach po 360 zł. Każda z rat płatna była do 10-go dnia miesiąca.

Dowód: umowa k. 22 , podanie i kwestionariusz osobowy – k. 21, decyzja o przyjęciu na studia – k. 23, rota ślubowania – k. 24

Pozwany nie zapłacił czesnego za grudzień 2007r. w kwocie 259,60 zł oraz za styczeń i luty 2008 r. w kwotach po 280 zł.

Dowód: pismo (...) w Ł. k. 45 ; wyciąg z załącznika do umo wy sprzedaży wierzytelności z 17.03.2014 r. k. 49

Decyzją dziekana z dnia 11.03.2008 r. pozwany został skreślony z listy studentów roku trzeciego semestru szóstego z powodu niezłożenia indeksu i karty okresowych osiągnięć w terminie przewidzianym harmonogramem roku akademickiego.

Dowód: decyzja o skreśleniu z listy studentów k. 51

W dniu 14.04.2009r. nastąpiła zmiana nazwy W.w Ł. na (...) w Ł..

Dowód: odpis rejestru uczelni niepublicznych i związków uczelni niepublicznych k. 20-22

W dniu 17.03.2014 r. powódka (...) Sp. z o.o. w W. zawarła z (...)w Ł. umowę sprzedaży wierzytelności, zgodnie z którą (...)w Ł. przelała na powódkę szereg wierzytelności wynikających ze świadczonych przez nią usług edukacyjnych.

W § 4 ust. 2 tej umowy powódka oświadczyła, że posiada wiedzę w zakresie terminów przedawnienia, jakie mają zastosowanie wobec wierzytelności przenoszonych na podstawie tej umowy.

Zgodnie z treścią załącznika przedmiotowa umowa objęła także wierzytelność (...) w Ł. wobec pozwanego w kwocie 819,60 zł.

Dowód: umow a sprzedaży wierzytelności k. 52 ; wyciąg z załącznika do umo wy sprzedaży wierzytelności z 17.03.2014r. - k. 54

Pismem z dnia 19.03.2014 r. powódka zawiadomiła pozwanego o cesji wierzytelności oraz wezwała go do zapłaty kwoty 1467,38 zł tytułem nieuiszczonego czesnego wraz z odsetkami, w terminie 21 dni od daty otrzymania wezwania. W wezwaniu określono błędny adres pozwanego, co skutkowało jego niedoręczeniem.

Dowód: wezwanie do zapłaty z dowodem nadania k. 55-56

Dokumenty, na podstawie których ustalono stan faktyczny Sąd uznał za wiarygodne. Ich autentyczność ani prawdziwość, jak też fakt złożenia oświadczeń o treści w nich wskazanej, nie była w toku procesu przez żadną ze stron zaprzeczona. Sąd nie znalazł podstaw, by dokumenty zakwestionować z urzędu.

Sąd zważył, co następuje:

Roszczenie powoda okazało się niezasadne wobec uwzględnienia zarzutu przedawnienia.

W niniejszej sprawie okolicznością bezsporną pozostawał fakt, że dochodzone roszczenie stało się wymagalne z upływem terminu zapłaty czesnego określonego w zawartej przez strony umowie.

Zauważyć należy, że konieczność odpłatności za studia określała umowa zawarta między uczelnią a studentem w formie pisemnej. Brak jest jakichkolwiek podstaw do uznania, że przedmiotowa umowa nie miała charakteru cywilnoprawnego.

Zgodnie z art. 160a ust. 7 ustawy 27.07.2005r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U.2012.572 j.t.), roszczenia wynikające z umowy przedawniają się z upływem trzech lat.

Z kolei zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2014.1198) do umów w sprawie warunków odpłatności za studia lub usługi edukacyjne, o których mowa w art. 99 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 1, zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepis art. 160a ust. 7 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Tym samym ustawodawca ostatecznie przeciął wątpliwości prawne dotyczące okresu przedawnienia roszczeń z umów o świadczenie usług edukacyjnych przez szkoły wyższe w okresie obowiązywania tej ustawy.

Sądowi znana jest uchwała SN z 21.10.2015r. w sprawie III CZP 67/15, wskazująca na 10-letni termin przedawnienia. Ta dotyczyła jednak nieco odmienną sytuację faktyczną. Mianowicie w sprawie rozstrzyganej przez SN podstawą dochodzonego roszczenia była umowa o **warunkach odpłatności za studia** i to z 01.10.2009r., czyli zawarta pod rządami prawa o szkolnictwie wyższym z 27.07.2005r. To determinowało określone rozstrzygnięcie SN, który w sposób wyraźny w uzasadnieniu uchwały wskazał, że przyczyną zastosowania 10-letniego terminu przedawnienia z art. 118 k.c. był brak we wskazanej umowie **warunków świadczenia na rzecz studenta przez uczelnię usług związanych ze studiami**. To z tego powodu brak było podstaw do zastosowania dwuletniego terminu przedawnienia z art. 751 k.c.

W przedmiotowej sprawie stan faktyczny był w tej kwestii zasadniczo odmienny, albowiem po pierwsze umowa będąca podstawą roszczenia została zawarta pod rządami poprzedniej ustawy o szkolnictwie wyższym z 12.09.1990r., a nadto poza warunkami odpłatności określała także warunki świadczenia na rzecz studenta przez uczelnię usług związanych ze studiami, co wynika wprost z jej § 1 ust. 1.

Zgodnie z art. 160 ust. 3 obecnego prawa o szkolnictwie wyższym z dnia 27.07.2005r. (Dz.U.2012.572 j.t.) obowiązującym do daty wejścia w życie ustawy zmieniającej z 11.07.2014r. (Dz.U. z 2014r., poz. 1198) warunki odpłatności za studia określa umowa zawarta między uczelnią a studentem w formie pisemnej. Zgodnie jednak z art. 269 tejże ustawy studenci przyjęci na studia przed dniem wejścia w życie ustawy oraz w roku akademickim 2005/2006 wnoszą opłaty za zajęcia dydaktyczne na dotychczasowych zasadach do końca okresu studiów przewidzianego w programie studiów, a umowy, o których mowa w art. 160 ust. 3, obowiązują od roku akademickiego 2006/2007. Z kolei przepisy poprzedniej ustawy o szkolnictwie wyższym nie zawierały zapisów szczegółowych w tym zakresie. W ocenie sądu nic nie stoi na przeszkodzie by umowy te traktować jako umowy cywilno-prawne.

Przepis art. 750 k.c. reguluje reżim prawny umów, które łącznie spełniają dwie przesłanki: są umowami o świadczenie usług i jednocześnie nie są uregulowane innymi przepisami. Umowy, do których stosuje się uregulowanie zawarte w art. 750 k.c. są umowami nienazwanymi. W przypadku umów mieszanych, przepis art. 750 k.c. znajduje zastosowanie w zakresie, w jakim umowa dotyczy świadczenia usług, nieuregulowanych innymi przepisami, albo do których nie znajdują zastosowania w drodze analogii przepisy odnoszące się do którejkolwiek umowy nazwanej, mającej za przedmiot świadczenie usług.

Ww. umowy charakteryzują się tym, że ich przedmiotem jest świadczenie usług, przy czym umowa taka może dotyczyć dokonania jednej usługi, większej, określonej liczby usług, ale także może dotyczyć stałego świadczenia usług określonego rodzaju. Umowy takie mogą mieć charakter odpłatny lub nieodpłatny i są umowami konsensualnymi. Ich stronami mogą być wszelkie podmioty prawa cywilnego, a więc osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki organizacyjne niebędące osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną. Należy podkreślić, iż zlecający usługę powierza jej wykonanie danej osobie w zaufaniu do jej umiejętności, kwalifikacji, wiedzy i innych walorów.

Na uwagę zasługuje fakt, iż zakres zastosowania art. 750 k.c. jest bardzo szeroki z uwagi na określenie przedmiotu umów, których dotyczy. Pojęcie usług jest bowiem bardzo pojemne. Świadczeniem usług może być zarówno wykonywanie czynności faktycznych, jak i prawnych.

Do umów o świadczenie usług zalicza się także umowy o nauczanie, zawierane w szczególności z różnego rodzaju prywatnymi placówkami oświatowymi i wychowawczymi (przedszkolami, szkołami) (por. komentarz do art. 750 k.c., Katarzyna Kopaczyńska – Piecziak, opublikowany w systemie Lex Omega).

W ocenie sądu roszczenie dochodzone pozwem wynika z umowy o świadczenie usług edukacyjnych zawartej przez pozwanego z cedentem dnia 04.09.2003r. Umowa ta jest umową wzajemną dwustronną, a świadczeniem głównym są usługi edukacyjne, za które student uiszcza opłaty. Studenci, z którymi uczelnia zawiera takowe umowy o odpłatne świadczenie usług edukacyjnych są konsumentami w rozumieniu art. 22¹ k.c., tj. osobami fizycznymi dokonującymi czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z ich działalnością zawodową lub gospodarczą. Uczelnia w zakresie w jakim świadczy odpłatnie usługi edukacyjne na rzecz studentów studiów niestacjonarnych ma na gruncie **stosunków cywilnoprawnych** status przedsiębiorcy, a jej działalność ma charakter gospodarczy. Stanowisko to potwierdza orzecznictwo Sądu Najwyższego i sądów powszechnych (wyrok SN z dnia 7 kwietnia 2004 r., III SK 22/04, wyrok SA w Warszawie z dnia 27 października 2008 r., VI ACa 654/08) oraz orzecznictwo Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (wyroki z dnia 28 września 2005 r., XVII AmC 18/05, z dnia 12 grudnia 2005 r., XVII AmC 80/04).

Artykuł 160 prawa o szkolnictwie wyższym zastrzega, iż prowadzenie przez uczelnię – zarówno publiczną, jak i niepubliczną – działalności dydaktycznej, naukowej, badawczej, doświadczalnej, artystycznej, sportowej, rehabilitacyjnej lub diagnostycznej nie stanowi działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, co oznacza, w ocenie sądu, jedynie tyle, iż do w/w rodzajów działalności nie znajdują zastosowania przepisy powyższej ustawy, i tylko tej ustawy. Działalność gospodarcza definiowana jest bowiem często odmiennie na potrzeby poszczególnych aktów prawnych.

Do umowy o odpłatne świadczenie przez uczelnię usług edukacyjnych zgodnie z art. 750 k.c. stosuje się odpowiednio przepisy o umowie zlecenia. Zgodnie z art. 751 § 1 pkt 2 k.c. roszczenia z tytułu nauki, jeżeli przysługują osobom trudniącym się zawodowo takimi czynnościami albo osobom utrzymującym zakłady na ten cel przeznaczone przedawniają się z upływem lat dwóch. Należy zauważyć, iż ustawa – Prawo o szkolnictwie wyższym z dnia 12 września 1990r. (Dz.U.1990.65.385 ze zm.) nie zawierało uregulowań w tymże zakresie.

Dochodzone przez powódkę roszczenie o zapłatę czesnego wraz z odsetkami uległo zatem przedawnieniu: dla czesnego za grudzień 2007 r. z dniem 10 grudnia 2009 r., dla czesnego za styczeń 2008 r. z dniem 10 stycznia 2010 r., a dla czesnego za luty 2008 r. – 10 lutego 2010 r. Wraz z przedawnieniem świadczenia głównego uległy przedawnieniu roszczenia odsetkowe.

W toku procesu powódka nie wykazała, aby bieg przedawnienia roszczeń uległ przerwaniu czy zawieszeniu.

Reasumując, zgodnie z umową pozwany zobowiązany był do zapłaty kwot dochodzonych powództwem w terminach przypadających po dniu ich wymagalności, a przed upływem okresu przedawnienia. Po upływie terminu przedawnienia roszczenie uczelni (a z uwagi na przelew wierzytelności obecnie powódki) nie może być względem pozwanego skutecznie dochodzone. W czasie biegu terminu przedawnienia nie miało miejsca zdarzenie powodujące jego przerwanie – pozew w niniejszej sprawie został wniesiony dopiero w dniu 01.08.2014 r.

W tej sytuacji z uwagi na podniesiony skutecznie przez pozwanego zarzut przedawnienia, zgodnie z art. 117 § 2 k.c. żądanie powódki nie mogło zostać uwzględnione, wobec czego Sąd oddalił powództwo.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c., obciążając nimi stronę przegraną tj. powoda. Na koszty pozwanego złożyły się jedynie koszty zastępstwa procesowego wg stawki minimalnej, tj. 600 zł oraz 17 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, stąd w pkt 2 wyroku zasądzono od powoda na rzecz pozwanego 617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSR Daniel Adamczyk